

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii WHiDK

Kierunek:

Historia

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Nauki pomocnicze historii
(The auxiliary sciences of history)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot podstawowy i kierunkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok II, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 15 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 0

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie bez oceny

Prowadzący:

wykład: dr hab. Lucyna Rotter;

Koordinator sylabusa:

dr hab. Lucyna Rotter

Sylabus dostępny w ramach:

- [Nauki pomocnicze historii](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr zimowy
  - [prowadzący wykład:15h/z/0ECTS]: dr hab. Lucyna Rotter;
- [Nauki pomocnicze historii](#) [na kierunku:] [Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją](#) (Aizd), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr zimowy
  - [prowadzący wykład:15h/z/0ECTS]: dr hab. Lucyna Rotter;
- [Nauki pomocnicze historii](#) [na kierunku:] [Turystyka historyczna](#) (Th), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr zimowy

- [prowadzący wykład:15h/z/0ECTS]: dr hab. Lucyna Rotter;

Wymagania wstępne:

Posiada wiedzę historyczną na poziomie liceum ogólnokształcącego

Cele:

Zajęcia z nauk pomocniczych historii mają przygotować studenta do pracy ze źródłami i ukazać ich różnorodność (poznanie źródła historycznego, pomoc w jego krytyce i ocenie).

Treści kształcenia:

T1 W trakcie zajęć studenci poznają dzieje i rozwój nauk pomocniczych oraz elementy heraldyki (świeckiej, kościelnej i zakonnej), sfragistyki symboliki, numizmatyki weksylologii, bibliologii, języka, znaków władzy, falerystyki i genealogii.

T2. Więcej miejsca zostanie przeznaczony na te nauki, których poznanie jest niezbędne dla warsztatu studenta specjalności Archiwistyka, Doktryny Polityczne, Turystyka historyczna, Europy Wschodniej i Historii Kościoła.

T3. W trakcie zajęć omawiane będą nauki ukazujące procesy historyczne, dyscypliny zajmujące się analiza źródeł pisanych i odczytywaniem tekstu, dyscypliny naukowe zajmujące się pozawerbalnym przekazem źródłowym i te które dotyczą właściwej interpretacji tego przekazu.

T4. Zajęcia z nauk pomocniczych historii mają przygotować studenta do pracy ze źródłami (poznanie źródła historycznego, pomoc w jego krytyce i ocenie).

Efekty kształcenia:

E1. Studenci znają rozwój badań związanych z poszczególnymi dyscyplinami składającymi się na nauki pomocnicze historii

E2. Potrafi rozpoznawać i analizować poszczególne źródła historyczne i zabytki kultury oraz poddawać je analizie i interpretacji poprzez pryzmat poszczególnych dyscyplin naukowych należących do nauk pomocniczych historii (np. heraldyka, sfragistyka, dyplomatyka, weksylologia, symbolika, kostiumologia itd)

E3. Ma świadomość różnorodności form i odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe i historyczne regionu, kraju, Europy i świata

E4. Ma świadomość zakresu swojej wiedzy z dziedzin wspomagających i pomocniczych historii. Posiada warsztat ale i świadomość dalszego rozwoju.

E5. Potrafi odnaleźć interesujące go zagadnienia posługując się literaturą fachową oraz materiałem źródłowym

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M1 Wykłady poparte prezentacjami multimedialnymi,

M2 dyskusja

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W1 Warunkiem zaliczenia jest uczęszczanie na zajęcia i aktywny w nich udział.

Lektury podstawowe:

Ihnatowicz I., Biernat A., Vademecum do badań nad historią XIX i XX wieku, Warszawa 2003.

Semkowicz W., Encyklopedia nauk pomocniczych historii, Kraków 1999.

Szymański J., Nauki pomocnicze historii, Warszawa 2001. (tam obszerna bibliografia)

Lektury uzupełniające:

Turnau I., Słownik ubiorów: tkaniny, wyroby pozatkackie, skóry, broń i klejnoty oraz barwy znane w Polsce od średniowiecza do początku XIX w., Warszawa 1999.

Marecki J., Rotter L., Jak czytać wizerunki świętych?. Leksykon atrybutów i symboli hagiograficznych, Kraków 2009.

Forstner D., Świat symboliki chrześcijańskiej, Warszawa 2001.

Bogacka K., Insygnia biskupie w Polsce. Pierścień, pektorał, infuła XI-XVIII w., Warszawa 2008.

Bogacka K., Pastorały w Polsce XI – XVIII w., Warszawa 2004.

Chronologia polska, red. B. Włodarski, Warszawa 1957.

Dworzaczek W., Genealogia, Warszawa 1959.

Filipow K., Falerystyka polska XVII – XIX w., Białystok 2003.

Garbaczewski W., Ikonografia monet piastowskich 1175-ok. 1280, Warszawa-Lublin 2007.

Gumowski M., Haisig M., Mikucki S., Sfragistyka, Warszawa 1960.

Kiersznowski R., Moneta w kulturze wieków średnich, Warszawa 1988.

Kobielus S., Dzieło sztuki dzieło wiary, Ząbki 2002.

Kuczyński S.K., Polskie herby ziemskie. Geneza, treści, funkcje, Warszawa 1993.

Kula M., Miary i ludzie, Warszawa 2004.

Lurker M., Przesłanie symboli w mitach kulturach i religiach, Warszawa 2011.

Maisel W., Archeologia prawna Polski, Warszawa –Poznań 1982.

Marecki J., Kolak W., Leksykon godeł zakonnych, Łódź 1997.

Piech Z., Ikonografia pieczęci Piastów, Kraków 1993.

Polska heraldyka kościelna, red. K. Skupiński, A. Weiss, Warszawa 2004.

Ptak J., Chorągiew w komunikacji społecznej w Polsce piastowskiej i jagiellońskiej, Lublin 2002.

Semkowicz W., Paleografia łacińska, Kraków 2002.

Seroka H., Herbarz miast małopolskich do końca XVIII wieku, Warszawa 2002.

Symbol – znak – przesłanie. Symbolika człowieka, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2011.

Symbol – znak – przesłanie. Symbolika roślin, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2010.

Symbol – znak – przesłanie. Symbolika stroju, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2011.

Symbol – znak – przesłanie. Symbolika w heraldyce kościelnej, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2010.

Symbol – znak – przesłanie. Symbolika zwierząt, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2009.

Szymański J., Herbarz średniowiecznego rycerstwa polskiego, Warszawa 1994.

Uwagi: